

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 286/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou Mgr. Zuzanou Motúzovou, Grösslingová 62, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľiek a skutkový stav veci

1. Sťažovateľky sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. marca 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013. Okrem toho žiadajú priznať finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur pre každú zo sťažovateľiek, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavnej sťažnosti predchádzala ústavná sťažnosť sťažovateľiek z 24. novembra 2018, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 84/2020-54 z 10. marca 2020 ústavnú sťažnosť sťažovateľiek v časti namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 prijal na ďalšie konanie; ústavnú sťažnosť

sťažovateľky vo zvyšnej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Pokiaľ sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 19 ods. 1 ústavy namietali, že «svojím konaním okresný súd nepriamo udržiaval v sťažovateľoch „falošnú“ nádej, že budú môcť v konaní začatom ich otcom pokračovať aj po jeho smrti a domôcť sa spravodlivosti v jeho mene, čo považujú sťažovatelia za postup znižujúci ich dôstojnosť», ústavný súd v odôvodnení uvedeného uznesenia konštatoval, že ľudská dôstojnosť plní v slovenskom právnom poriadku niekoľko funkcií – od piliera ľudských práv cez objektívnu ústavnoprávnu hodnotu až po subjektívne právo, ktorého porušenia sa sťažovateľky sťažnosťou domáhajú. Procesný postup orgánov verejnej moci a vydanie rozhodnutia nie sú primárne spôsobilé porušiť čl. 19 ods. 1 ústavy okrem prípadu, že by sa vedením procesu alebo rozhodnutím zasahovalo do ľudskej dôstojnosti, napr. ponižovaním účastníkov konania, ich zosmiešňovaním, neprímeraným vyjadrovaním na ich adresu atď. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že skutkový stav, ako bol uvádzaný v ústavnej sťažnosti (a ústavný súd ho nemal dôvod spochybňovať), nezasahuje do ľudskej dôstojnosti sťažovateľiek, nerobí z nich objekty dispozície okresného súdu a jeho svojvôle ani nezasahuje do ich slobody. Ústavný súd následne nálezom č. k. III. ÚS 84/2020-83 z 30. júna 2020 vyslovil, že základné právo sťažovateľiek podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 porušené boli. Z odôvodnenia uvedeného nálezu vyplýva, že jadrom ústavného sporu bola „otázka (ne)doručenia sťažnosti sťažovateľkám, ktorú podala žalovaná Slovenská republika proti uzneseniu o pokračovaní v konaní“. Okrem toho ústavný súd uvedeným nálezom zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 15 C 179/2013-400 z 2. augusta 2018 [ktorým zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 15 C 179/2013-367 zo 6. apríla 2018 tak, že konanie voči [REDAKOVANÉ] (žalobcovi v 5. rade) zastavil] a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a zároveň priznal sťažovateľkám finančné zadostučinenie (každý v sume 500 eur), ako aj náhradu trov konania.

3. Po náprave procesného pochybenia zisteného ústavným súdom okresný súd uznesením č. k. 15 C 179/2013 z 13. decembra 2021 (doručeným sťažovateľkám 4. januára 2022) uznesenie okresného súdu č. k. 15 C 179/2013-367 zo 6. apríla 2018 zmenil tak, že konanie voči [REDAKOVANÉ] (žalobcovi v 5. rade) zastavil.

II.

Argumentácia sťažovateľiek

4. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] opakovane uvádzajú, že okresný súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 udržiaval v sťažovateľkách falošnú nádej, že po smrti ich manžela a otca, ktorý vystupoval v procesnom postavení žalobcu v 5. rade, sa domôžu spravodlivosti v jeho mene, k čomu však vzhľadom na rozhodnutie okresného súdu č. k. 15 C 179/2013-367 zo 6. apríla 2018 nedošlo. Sťažovateľky považujú postup okresného súdu v napadnutom konaní za taký, ktorý znižuje ich dôstojnosť a zasahuje do ich základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti a cti zaručeného čl. 19 ods. 1 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľiek podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 179/2013 (bod 1).

6. Konanie pred ústavným súdom upravujú ustanovenia § 32 až § 241 zákona o ústavnom súde, t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020).

7. Ako bolo uvedené, ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 84/2020-54 z 10. marca 2020 odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľiek v časti, ktorou namietali porušenie ich základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy (bod 2).

8. Návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde].

9. Z dôvodovej správy k zákonu o ústavnom súde vyplýva, že „neprípustnosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom znamená, že zákon zakazuje ústavnému súdu konať o návrhu, hoci má na rozhodnutie právomoc. Dôvodmi, pre ktoré je návrh na začatie konania pred ústavným súdom neprípustný, sú: prekážka veci rozsúdenej, prekážka už začatého konania, ústavný zákaz na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu ústavného súdu (čl. 133 ústavy, časť vety pred bodkočiarkou) a ďalšie dôvody, ktoré výslovne ustanovuje zákon, napríklad nevyčerpanie iných právnych prostriedkov nápravy (§ 132 ods. 2, § 142 ods. 2). Prekážka veci rozsúdenej je zmiernená prípustnosťou nového návrhu, ak dôvodom odmietnutia predchádzajúceho návrhu bolo len nesplnenie podmienok konania. Napríklad v prípade, ak by ústavný súd odmietol sťažnosť podľa čl. 127 ústavy z dôvodu, že sťažnosťou bolo napadnuté neprávoplatné rozhodnutie, po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia je možné toto rozhodnutie napadnúť novou sťažnosťou.“

10. Ústavný súd už uznesením č. k. II. ÚS 111/04 z 28. apríla 2004 vyslovil, že „neprípustnosť sťažnosti... možno vyvodiť aj z toho, že od nálezov vo veci samej do podania opakovanej sťažnosti v tom istom konaní pred všeobecným súdom nedošlo k takým skutkovým alebo právnym zmenám v postupe tohto súdu, ktoré by bolo treba zohľadniť v konaní o opakovanej sťažnosti“ (rozhodnutie publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2004 pod č. 68/2004, s. 609).

11. Keďže od právoplatnosti uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 84/2020-54 z 10. marca 2020 nedošlo zo strany okresného súdu k takým skutkovým alebo právnym zmenám, ktoré

by opodstatňovali záver o tom, že nejde o tú istú vec, neexistuje žiadny právny dôvod, aby ústavný súd o veci opätovne (meritórne) rozhodol.

12. Ústavného prieskumu uznesenia okresného súdu č. k. 15 C 179/2013 z 13. decembra 2021 sa sťažovateľky nedomáhali. Sťažovateľky v ústavnej sťažnosti nepopreli, že okresný súd svoje procesné pochybenie zistené ústavným súdom napravil.

13. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľiek odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľiek uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu